

DJABE

A szabadság zenéje

Fotó: Polcz Péter

Az úgynevezett world jazz kiemelkedő hazai képviselője, a Djabe együttes a közelmúltban dupla bakelitlemezzel jelentkezett, amelyen együtt zenélnek a Genesis egykori gitárosával, Steve Hackett-tel. Az eddig 42 országban fellépett zenekar a számukra még ismeretlen Afrika felé is nyitna, ha már nevük ashanti nyelven szabadságot jelent. Égerházi Attila zenekarvezető gitárossal és Barabás Tamással, a Djabe zenei vezetőjével, zeneszerző-basszusgitárossal beszélgettünk. Az együttes Down And Up című koncert DVD-jét a Gramofon 2013 őszi számának olvasói ajándékként hallgathatják meg.

Gramofon: Eddig 42 országban adatok koncertet Szlovákiától Kirgízián át az Egyesült Államokig, ami egyedülálló a hazai zenekarok vonatkozásában. Hogyan lehetett ilyen sikeresen „eladni” az együttest?

Égerházi Attila: Alapvetően olyan muzsikát kell produkálni, amely magas színvonalú, egyedi, mégis könnyen befogadható szélesebb rétegek számára is. Ez azonban csak az alap. A másik a kapcsolatépítés. Természetesen néha a szerencsére is szükség van. Az első külföldi felkérés úgymond magától érkezett. Egy itthoni koncertünket hallva hívtak meg Pozsonyba, a jazzfesztiválra, majd nem sokkal később a horvátországi Csáktornyára. Ettől kezdve tudatosan kezdtük kiépíteni a külföldi kapcsolatrendszerünket, ami-

Fotó: Polcz Péter

Égerházi Attila

ben saját cégem, a Gramy Records is oroszánrészt vállalt és vállal a mai napig. Küldözgetjük a CD-ket, e-maileket és telefonálunk. Nem menedzselte minket egyetlen nemzetközi cég sem, közvetlenül kerestük meg a fesztiválokat. A world jazzt általában a jazzfesztiválok szervezői szeretik, mert üde színfoltja lehet a rendezvénynek. Türelmesnek kell lenni, mert például a birminghami fesztivál menedzsmentjével nyolc éven át tárgyaltunk, míg végül 2010-ben meghívtak. Segített ebben, hogy a közeli Walesben már volt lekötött fellépésünk. Bevetett módszerünk, hogy ha valahol megvetjük a lábunkat, akkor a környékre megpróbálunk még leszervezni néhány koncertet, mert így a szervezőket mentesíthetjük az útiköltségünk fedezése alól. Ha hívnak, örömmel megyünk bárhová. Szívesen játszunk akár 50 embernek egy kis klubban, és 15 ezernek is egy fesztivál nagyszínpadán. Mindössze két koncertet mondtunk le mostanáig, mert a szervezők végül az utolsó pillanatban nem küldték el a bevállalt repülőjegyet.

G.: Hol szól jobban a muzsikátok: tágas szabadtéren vagy inkább kisebb-nagyobb zárt térben, klubkörülmények között?

É. A.: Meglehetősen erőteljes a hangzásunk, mindenhol meg tud szólalni a zenénk, ha megfelelő a technika. Egy alkalommal Oroszországban léptünk fel, ahol gyenge, egyenesen vacak erősítés mellett is kitűnő koncertet adtunk, az egyik legjobbat életünkben. Sok függ a hely akusztikájától és a közönségtől is.

Fotó: Barta Imre

Barabás Tamás

Barabás Tamás: Jól idomulunk a körülményekhez, ami az évek során fölszedett rutinnal magyarázható. A hangzásunkat mindig próbáljuk az adott helyszíni körülményekhez igazítani, mind hangtechnikailag, mind a műsorunkat tekintve. Olykor könnyedebb műsort játszunk, ugyanakkor egy jazzfesztiválon nyilván próbáljuk megmutatni, mit tudunk.

G.: A fesztiválszervezők előszeretettel skatulyázzák a zenekarokat. A Djabe milyen címkét kap?

B. T.: Mára az egyes műfajok erősen összefonódtak, nincs olyan, hogy tisztán jazz, rock, folk. Az előadók kénytelenek ötvözni a különféle műfajokat és stílusokat, hogy az eladható legyen. Nálunk ez nem volt tudatos, pedig mi is öten ötféle területről jöttünk a zenekarba. Mindenki azt hozta, amiben a legjobb, és ebből próbáltunk létrehozni valami teljesen újszerűt. Banai Szilárd jazzes fúziós dobolást, Kovács Feri a népi hegedűjét és jazztrombitáját, Kovács Zoli klasszikus vonalról érkezett jazzfertoőzéssel. Mindent úgy próbálom hangszerezni, hogy Attila progresszív rockos gitárjátéka és az én funkos basszusgitározásom belesimuljon a zenei textúránkba. Elsősorban jazzfesztiválokra kapunk meghívásokat. A legjobb megfogalmazás a zenénkre talán a world-jazz fusion.

É. A.: Induláskor volt egy zenei előképem, amit szerettem volna megvalósítani. Ezt a nem kifejezetten jazzmuzsikát jazz-zenészek játszották az ECM kiadó keretein belül. Akusztikus hangszereken, dobfelszerelés nélkül adtak elő ma már a klasszikus world jazzhez sorolható zenét, ami engem nagyon megfogott. Azonban nem találtam hozzá megfelelő ütőt, egészen 1994-ig. Akkor találkoztam Sipos Andrással, akivel létrejött a ritmusszekció, amihez saját szerzeményeket játszottam gitáron, így születtek az első akusztikus groove-ok. Olyan zenészeket kerestünk, akikkel erre az alapra építkelhettünk tovább, akik úgy képesek improvizálni, hogy azzal önálló kompozíciókat hoznak létre. Aztán az eredetileg basszus szólólistának kinézett Tamás elkezdte hangszerezni a zenét, új szerzeményeket írt, és ebből a műhelymunkából alakult ki a Djabe mai hangzása. E fejlődés hozta magával, hogy számos vendégmuzsikussal dolgoztunk együtt; különösen 2007-től, amikor elvesztettük Sipit, a zenekar motorját. A tiszteletére rendezett em-

Kovács Ferenc, Kovács Zoltán, Barabás Tamás, Égerházi Attila és Banai Szilárd – jazz és world music fúzióját hozták létre

lékkoncerten döbbsentünk rá, hogy az együttes addigi, megbonthatatlanak hitt zárt egysége tarthatatlan. Azon a koncerten játszott velünk először – egy 2004-es londoni fellépéstől eltekintve – Steve Hackett, akit annyira magával ragadott a zenénk, hogy utána felhívott: szívesen muzikálna velünk a jövőben is. Azóta teljesen egyenrangú partnere a Djabénak. Játszottunk együtt – többek között – Ben Castle szaxofonossal vagy az ősi azerbajdzsáni tar hangszer nagymesterével, Malik Mansurovval és John Nugent amerikai szaxofonossal is.

G.: *Summer Storms And Rocking Rivers* címen dupla koncertalbumot adtatok ki idén Steve Hackettrel – méghozzá bakeliten.

É. A.: Elsősorban egykori Genesis- és Steve Hackett-rajongók jöttek el arra a koncertre. Játszottunk Genesis- és Hackett-, valamint Djabe-kompozíciókat, vagyis mi adtuk az alapot Steve-nek, ő pedig zenélt a mi számainkban. Örömmel tapasztaltuk, hogy a közönség nem tekintett minket Steve Hackett kísérezőzenekarának. A lemez érdekessége, hogy Steve akusztikus zenei blokkját is beemeltük a műsorba – úgy, hogy a Djabe zenészei kísérik kamara jelleggel. Így eddig még nem játszott számok is terítékre kerülhettek. A vinyl vagy ismert nevén bakelit formátumról pedig azt gondoljuk, hogy a hagyományos fizikai hanghordozóknak nincs itt a halála, ráadásul ezek az LP-k remekül is szólnak. A művészeknek és a közönség széles rétegének szüksége van arra, hogy a munkájuk, az album megtestesüljön fizikai valójában is. A CD leáldozása nyomán a feketelemez újra reneszánszát éli. A *Summers Storms* albumot illetően a lemezjátszóval már nem rendelkezők megnyugtatására szolgál, hogy a koncertről készült filmet némi változtatással jövőre DVD-n is kiadjuk.

G.: *Down And Up* című albumotok is többféle hanghordozón látott napvilágot, ugyancsak 2013-ban.

É. A.: Ez egy mérőföldkő a Djabe életében, mint általában a stúdióalbumok. Mi pedig az elmúlt néhány évet ki is hagytuk, 2008-ban jelent meg ezt megelőzően stúdiólemezeink. Elsősorban a Steve-vel közös koncertekre összpontosítottunk, ezekből adtuk ki élőzenés albumokat. A *Down And Up*-pal sikerült elérnünk, hogy megtartva a régi djabés hangzást, újat is létrehoztunk a zenénkben. CD-n, DVD Audio változatban 5.1-es hangzásban és 180 grammos vinylen is elérhető a kiadvány. Az extrák pedig nem a CD-n, hanem a vinylen és a DVD Audio változaton vannak. Örülünk, hogy most a Gramofon olvasóit is megajándékozhatjuk ezzel a muzsikával.

G.: *Mennyire telt be az őszi koncertnaptáratok?*

É. A.: Van néhány lekötött koncertünk önállóan és Steve Hackettrel közösen is. Játszunk Kassán, illetve egy csehországi jazzfesztiválon. Steve-vel Ukrainát és Hong Kongot célozzuk meg, de a tervek között szerepel egy nyugat-európai túra is.

G.: *Afrikában még nem léptetek fel, holott nevetek afrikai eredetű.*

É. A.: Az egyik célállomás lehet Dél-Afrika, de kapcsolatban állunk Marokkóval és Tunéziával is. Egy-két éven belül remélem, hogy tető alá hozható lesz néhány afrikai koncert. A nevünkről pedig annyit: Sipi, a zenekar névadója, valamint Tomi és én alapvetően nem iskolában tanultunk meg muzikálni, hanem magunkra szedtünk innen is, onnan is valamit, amivel szabadon bánunk a zenénkben. Számunkra ez jelenti a szabadságot, ami a zenekar nevének jelentése. Ezt a filozófiát tették magukévá és gazdagabbá a szakma minden csínját-bínját ismerő zenésztársaink és barátaink, akikre én személy szerint is nagyon büszke vagyok. ■

A zenekar honlapja: www.djabe.hu

Bővebb információ a Djabe-kiadványokról: www.gramy.com

Lajkó Félix a világzenei toplista élén

Augusztusban a World Music Charts Europe nemzetközi listáján Lajkó Félix legújabb – és egyben első citerás – lemeze került az első helyre. A lista élén nagyon hosszú idő óta nem szerepelt magyar lemez; legutóbb az 1990-es években Sebestyén Márta egy felvétele kapott ilyen elismerést. Lajkó Félixnek a Fonó gondozásában, áprilisban megjelent Mező című albumát 24 ország összesen 50 világzenei szakemberének szavazatai alapján választották a legjobbnak.

❖ Fonó/Gramofon

„1983 – Lajkó Félix megkapja élete első citeráját. 2013 – Lajkó Félix elkészíti élete első citerás lemezét. Harminc év nem kevés idő, különösen egy citera „szemszögéből”. Lajkó Félix ennyi ideje használja azt a citerát, melyet akkoriban édesanyjától kapott. A citera pedig ez idő alatt követi, viseli, tűri tulajdonosa allűrjeit; vállalva azt az egyediséget, hangzást, küldetést, amelyre rendeltetett. Ennek az egyedülálló kapcsolatnak a csodálatos lenyomata ez az album. Vélhetően mérföldkő a citerát értők, használók, fogyasztók körében... Mert mindeddig nem tudtuk, hogy citera így is szólhat. Félix új távlatokat, mélységeket, sí-

kokat nyit meg, újat mutat és talán ismételtetlent is egy hangszer értelmezésében, kihasználásában. Hogy világzene született? Talán több is annál, de ezt már mindenki maga döntse el, 1x, 10x, 100x meghallgatva ezt az albumot” (részlet a lemezborítóról).

A lemezen Lajkó Félix több mint 30 évvel ezelőtti, az édesanyjától kapott citeráján játszik. A zenésztársak pedig: Brasnyó Antal – brácsa, Kurina Mihály – cimbalom és Kurina Ferenc – bőgő. A Mező című lemez megvásárolható a Fonó webboltjában és a terjesztőknél, valamint digitális terjesztésben is az online felületeken. A Gramofon szakkritikája lapunk 68. oldalán olvasható.

FONÓ
webbolt

Megjelent!
webbolt.fono.hu

Fonó Budai Zeneház
1113 Sztregova u. 3.
www.fono.hu
fono@fono.hu

Digitális terjesztésben: Deezer, iTunes, Amazon, Sango felületen

Lajkó Félix
Mező • Field

Shutka Roma Rap
Me sujim underground
(I am underground)

FONÓ
Budai Zeneház
18

Nagykorú lett a Fonó!

Csik zenekar • Lajkó Félix • Dresch Mihály
Harcsa Veronika • Palya Bea • Szalóki Ági
Lukács Miklós • Balázs Elemér • Buda Folk Band
Pál István Szalonna • Both Miklós FolkSide
Lakatos Róbert RÉV • Borbély Mihály
Balkan Jazz Project • Fonó zenekar
Szokolay Dongó Balázs • Snétberger Ferenc
Gyémánt Bálint • Juhász Gábor • Berka és Felvonó
zenekarok és sokan mások...
a **Fonó** ünnepi sorozatában.

FONÓ
Budai Zeneház

Fonó Budai Zeneház • 1113 Sztregova u. 3. • www.fono.hu

LAJKÓ FÉLIX: MEZŐ

A középgenerációhoz érkező, jövőre negyvenéves délvidéki hegedűvirtuóz, Lajkó Félix vezeti az európai világzenei toplistát (ld. cikkünket az előző oldalon), s ez kétségtől örömdetesz; a Gramofon szakkritikáját azonban semmilyen formában nem befolyásolja. A nem túl terjedelmes (49 perces), Mező című albumot háromszor-négyszer meghallgatva elsősorban arra próbáltam választ találni: Lajkó miért cserélhet fel a hegedűt ideiglenesen citerára, s képes-e kihozni valami igazán különlegeset ebből az egyszerű, hagyományos – már a honfoglalás kori magyarok által is magukkal hozott – népi húros hangszerből? Az ugyanis még önmagában nem elegendő indok, hogy Lajkó a hegedű mellett évtizedek óta, magas színvonalon játszik zongorán és citerán – egy multiinstrumentalistának pontosan tudnia kell, hogy melyik a fő hangszere. A Mező rövid tételei – amelyeknek tömörségét a címek (Eper, Szellő, Nyár, Kijárat, Vasút, Kuvasz stb.) is alátámasztják – azonban csattanós választ adnak e kérdésekre. A megállíthatatlan, sodró lendületű szólóiról ismert, élő fellépésein közönséget mindenkor lázba hozó muzsikust teljesen új – hegedűn aligha reprodukálható – hangszíneket kísérletezett ki, s ez már önmagában is indokolja az instrumentum-váltást. Legalább ugyanilyen fontos, hogy a dallamformálása is megváltozott. Továbbra is túlnyomórészt népzeneből és improvizációból építkezik, de a stílus-mozaikok és dallamtöredékek cserélgetése talán még sebesebb, váratlanabb és kreatívabb, mint hegedűs felvételein. Östehetségét és innovatív erejét nem a hangszerváltás, hanem a megszülető zenei minőség igazolja, s ezzel el is oszlatja az első percekben még meglévő aggodalmakat. Brasnyó Antal (brácsa), Kurina Michael (cimbalom) és Kurina Ferenc (bőgő) ezúttal is kiváló, megbízható zenésztársak.

Retkes Áttila

Fonó Budai Zeneház
FA 283-2

SZERDA 2 VAJDASZENTIVÁNY – MEZŐKÖLPÉNY

„Éljen a zenekar! Száz évig éljen!” – ezt kiáltják nagy lelkesen a zárószám után az áttevült táncosok és énekesek, és mi hallgatók is bátran átvethetjük az örömeiket: nagyon jó CD született a Szerda-sorozat következő darabjaként. (Csak emlékeztetőül: a Fonó Budai Zeneház Utolsó Óra táncművészeti zsebkönyve – Ördögcsüzes.) Az első lemez erényei szerencsésen megtalálhatók itt a másodikban is, nevezetesen: a gondos válogatás (ez Árendás Pétert dicséri) és az átél, magával sodró előadás, ami a koncert és a klasszikus értelemben vett táncmulatság közötti átmenet, zenészek és énekesek egyaránt nagyszerű teljesítményében. Külön szívmengető a férfi énekesek egészséges, erős, minden mesterkétség nélküli hangja, ami fittet hány az aktuális divatra, és a régi szépségeszményt idézi. Igényes, jó zene, talán a cimbalomszóló kivételével, ami technikailag kevésbé szerencsés. Bizonyára lehetett volna tökéletesebb adatközlőt is megidézni ezekről a vidékekről. Persze olyan elvárás, hogy tökéletes, jól tudjuk, nincsen, így inkább azt mondom: minőségileg „kifőlt” a többi közül, viszont érdeme, hogy a többi harsány, nagy apparátust foglalkoztató zene mellett amolyan csendesebb pihenőként szolgál. Apróság csupán, hogy többször is lassúnak érzetem a tánchoz a tempót (ld. például szentiványi sebes forduló), de kiválóak a csujogatások! Akárhogy is, ez az egyik legjobb dolog, ami történhet velünk a huszonegyedik században: az őseink és elődeink lélegzete-gondolata átívelhet hozzánk a technika segítségével, és ha átadjuk magunkat az áramlásnak, megérezhetjük, hogy az ő egykori lendületüknek mi is – mindmáig – boldogszomorú részesei vagyunk.

Pődör Eszter

Fonó Budai Zeneház
FA 281-2

DEMETER ERIKA: ÉDES ÉNEK

Van mit szeretni ezen a lemezen, ami Könczei Árpád szerzői munkásságából vonultat fel darabokat. Nagyszerű hangszeres közreműködők, változatos zenei anyag, arányos tagolás. A tíz szám különböző színpadi és filmes produkciókhoz köthető, amelyek 1997 és 2012 között keletkeztek. Ezeket a borítót precízen részletezi, s a dalszövegek is nagyon igényes, szép fotókkal díszített kis füzetben kaptak helyet. (A füzetke akár önállóan is megállna a lábán.) A zenék között mindenféle van, mérsékelt tempójú alapra recitált hosszú lírai szöveg (Dúdoló), lassú, balladisztikus strófák (Esik eső), blues (ezzel a címmel) és táncra hívogató (Kelj fel...). A legszebben a mély hangnemekben szól az ének, tiszta, kifejező és minden esetben kiválóan érthető a szöveg. Néhol akár erőteljesebb hang is jól jött volna, de az egy-két pontatlanságot, kétes megoldást a pozitív összkép messze feledteti.

PE

Fonó Budai Zeneház
FA 282-2

BÁCSI GYURKA ÉS BARÁTAI: NÉMÉ ERZSE

A moldvai zene a huszadik század során hatalmas átalakuláson ment át: hangszerek szorultak háttérbe, helyükön újak tűntek fel, az archaikus zenekari felállítás teljesen megváltozott, újabb és újabb hatások érték a korábban teljes elzártságban élő zenei világot. A Bákó környéki hagyományos tánczenét játszó Bácsi Gyurka és barátai zenekar nem nyúl világzenei eszközökhöz: az élő moldvai muzsikát igyekszik visszaadni, mégpedig abban a formában, azzal a hangszerezéssel, ahogy most az ezredforduló környékén megszólal. A magyarfalusi Csernyik Gyurka bácsiról elnevezett zenekar klasszikus városi népzenei tanuló fiatalokból állt össze, akiknek alapos tudásához sokat tettek a gyűjtőutak és a hagyományörzőkkel való közös muzsikálások. S mivel a legtöbb autentikus moldvai korong inkább a múltat képviseli, az itt és most „különösen” is érdekes.

KEV

Szerzői kiadás
BCD-001

**MÓKUS
ÉS A FABULA RASA:
HŰHÓ**

Van olyan, hogy álmodoztató? A címek tanúsága szerint van... a 12-es track rezesbandás-quimbis hangulatában bárki meggyőződhet róla. Előző munkáihoz híven ötletes lemezzel jelentkezett Mókus és a Fabula Rasa: ez a sok hűhó bizony megérte! Sok rétegű, megfejtendő szövegek, cseppet sem triviális harmóniák, zenei felelgetés, áttűnések, beúszások, sőt akár a legszokványosabb értelemben vett mese hallható ebben a válogatásban. A Lélekvesztő kromatikus keserves, a Pupalu jó tempójú tánczene, a végén tarka effektekkel, a Tündépor bátor hangnemi váltásaival hívja fel magára a figyelmet. Hosszú bevezető után szólal meg a Sír az egyik szemem, az Abigél pedig csellós, intim zene ének nélkül... Pupalu meséje meg aláfestés nélkül, teljesen prózában szól. Egy-két ügyetlen apróság (monotónia egy-két lezárásnál, túl sok utalás a szövegekben...), de sebaj, egészében jó szívvel ajánlható. *PE*

Gramy Records
GR-105

**TÁRKÁNY MŰVEK:
CÍMESINCS**

Hőségriadó – redőny le, CD be és lám a megszólaló első mondat: „Itt a nyár, és az élet oly könnyű...” A 2008-ban alakult Tárkány a második nagylemezzel rukkolt elő, és biztos vagyok benne, hogy nem csak a rajongók öröme! A tízegynéhány számból sugárzik a jókedv, az élet és a jó zene szeretete. Szellemes, kiváló hangszeres megoldások, a régi és az új ízléses keverése (archaikus, népdalos „körítésben” a hatmilliárd ember és a facebook emlegetése cseppet sem mesterkelt vagy erőltetett...). Némely szöveg egyenesen társadalomtörténeti tanulmányának is beillik. A zenéről szólva is csak a pozitív jelzőket halmozhatom – maradjunk annyiban: a zenekar által eddig kiérdemelt díjak és elismerések jogosan adnak okot a büszkeségre. Gershwin is felbukkan, Dresch Mihály is, mégpedig milyen jól! Mostanság sokat turnézik a banda épp az új lemez apropóján: mindenki szaladjon jegyért! *PE*

Szerzői kiadás

**OANA CĂTĂLINA
CHIȚU: DIVINE**

Romániában idén ünneplik a 20. század kimagasló énekesnője, Maria Tănase (1913–1963) születésének centenáriumát. A fiatalon elhunyt Tănase olyan döntő szerepet játszott hazája vokális zenekultúrájának fejlődésében, mint az ugyanitt méltatott, nála sokkal ismertebb Amália Rodrigues és Mercedes Sosa. Énekelt tangót és sanzont, népdalt és románót, kuplét és cigányzenészek által kísért balkáni „világzenét”. Felvételeinek többsége a harmincas évek végén készült – a kommunista diktatúra mellőzte, bár népszerűségét megtörni nem tudta. Berlinben élő honfitársa, Oana Cătălina Chițu az évfordulóra újraértelmezte a legendás dalokat: nem is az énekstílus tér el, hanem a hangszerelés, a dalokat körülölelő zenei szövet. Az eredmény engem leginkább Szalóki Ági néhány évvel ezelőtti Karády-projektjére emlékeztet: izléses, esztétikus interpretáció. *ReA*

Asphalt Tango – Varga
CD-ATR 3913

**SAM AMIDON:
BRIGHT SUNNY
SOUTH**

Kicsit mintha filmzenét hallgatnánk. A kamera kietlen északi tájakon pásztáz, szélfúttá tengerparti sziklákon. Szikár fiatalember énekel vékony hangon, letisztult, szövegyenes stílusban – a ragyogó, napos délről. Sam Amidon szülei is zenészek, még kisfiú korában velük együtt lépett fel folkezenei koncerteken, ahol az Appalache-hegység és az ír népzene dalait énekelték hangszeres kísérettel. Sam hegedülni tanult, majd felvette a gitárt és a bendzsót is hangszerei közé. Legújabb albumán is hallható mindezek, társai közt pedig ott találjuk Thomas Bartlettet, régi barátját, aki elektromos hangszereken, gitáron, Hammondon, Moog-szintetizátoron, Wurlitzeren működik közre. Főleg neki köszönhetőek azok a meglepő hangulati megborulások, amelyek pl. a He's Taken My Feet című népdalt torzított gitáros indie-rockba kanyarítják. Így kell szépen újragondolni a hagyományt. *BB*

Nonesuch – Magneoton
530858

**MERCEDES SOSA:
LA VOZ DE LA ZAFRA**

Mercedes Sosa (1935–2009) argentin énekesnőt itthon talán kevesebben ismerik, pedig a nagyvilágban Ella Fitzgerald-hoz, Edith Piaf-hoz, majd újabban Cesaria Evorához hasonlították – teljes joggal. Iskolateremtő művész volt, aki megmutatta, hogy hazájának autentikus muzsikája nem feltétlenül tangót jelent; az argentin (nép)zene stílár és műfaji szempontból hihetetlenül gazdag. A La Negra (A fekete) néven ismert Sosa dalait az argentin katonai diktatúra egykor betiltotta; a nueva canción (új ének) mozgalom elindító művésze nyugat-európai és észak-amerikai baloldali körökben is nagy népszerűséget szerzett. A Milan Records válogatásalbuma Sosa legkorábbi (1959 és 1963 közötti) felvételeiből szemezget. Különös időutazás ez, s ha elég érzékenyen, empátikusan figyeljük, szinte Buena Vista Social Club-erejű, sokkoló élmény. *ReA*

Milan Records/Warner – Magneoton
399 362-2

**AMÁLIA RODRIGUES:
À PARIS**

A legendás portugál városi népzene, a fado ma már terebélyes fához hasonlít, amelynek ágai nagyon különböző irányokba mutatnak. Ha azonban a közös gyökeret keressük, akkor nyilvánvaló, hogy Amália Rodrigues (1920–1999) énekesnő életműve mindenki számára elfogadható kiindulópont, sőt etalon. Hatalmas színpadi életművéből most újabb fontos kordokumentumokat jelentetett meg a Milan Records: a párizsi Olympiában rögzített élő felvétel 1957 áprilisából, míg a francia főváros neves revüszínházában, a Bobinóban készült hanganyag 1960 februárjából való. Amália Rodrigues és a két gitáros pontosan azt hozza, amit várhatunk tőlük: fájdalom és érzelemgazdag melódiákat ötvöznek a portugál nyelv különös zamatával. Olyan ez, mint egy széki keserves: aki egyszer megismerte és megszerette, soha nem tud szabadulni a hatásától. *ReA*

Milan Records/Warner – Magneoton
399 451-2